

**OECD Ülkelerinin Kişi Başına Düşen GSYİH Payları ile Olimpiyatlardaki
Sportif Başarıları Arasındaki İlişki**

***The Relationship Between Per Capita GDP Shares of OECD Countries and
Their Sporting Achievements in the Olympics***

Ruşen İLBASAN

rusenilbasan@icloud.com

Serkan AYCİL

sserkan.aycil@gmail.com

Serap AY

Dr. Öğr. Üyesi, Marmara Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Spor Yöneticiliği Bölümü,

s.m.ay@hotmail.com

MAKALE BİLGİSİ

Makale Geçmişi:

Geliş 18 Mart 2024

Düzeltilme Geliş 28 Nisan 2024

Kabul 24 Haziran 2024

Anahtar Kelimeler:

GSYİH, OECD, Olimpiyat Başarısı,
Madalya Sayısı.

© 2024 PESA Tüm hakları
saklıdır

ÖZET

Ülkeler için olimpiyatlarda başarı genellikle ulusal gururun ve prestijin bir göstergesi olarak kabul edilmektedir. Bir ülkenin olimpiyatlarda başarılı olması, genellikle spor altyapısının gücünü, sporcuların yeteneklerini ve ülkenin sporculara verdiği destek ve teşvikleri yansıtmaktadır. Bu çalışmada OECD ülkelerinin olimpiyat oyunlarındaki başarıları ile GSYİH payları arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır. Buna göre OECD ülkelerinin olimpiyat oyunlarındaki başarıları madalya sayıları ile ilişkilendirilmiştir. Bu nedenle alınan madalya sayıları ile GSYİH payları arasındaki ilişki araştırılmış ve çalışmanın önemi ortaya konmuştur. Bu kapsamda bağımsız değişken olarak GSYİH payları, bağımlı değişken olarak ise ülkelerin elde etmiş oldukları madalya sayıları baz alınmıştır. Elde edilen bulgular korelasyon analizi ile %95 güven aralığında incelenmiştir. Çalışmamızın sonuçlarına göre daha yüksek GSYİH payına sahip olan ülkelerin olimpik başarılarının daha fazla olduğu görülmüş ve buna göre iki değişken arasında doğrudan bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

ARTICLE INFO

Article History:

Received 18 March 2024

Received in revised form 28 April
2024

Accepted 24 June 2024

Keywords:

GDP, OECD, Olympic Success,
Number of Medals.

© 2024 PESA All rights reserved

ABSTRACT

For countries, success in the Olympics is often recognized as an indicator of national pride and prestige. A country's success in the Olympics usually reflects the strength of its sports infrastructure, the talent of its athletes, and the support and incentives provided by the country to athletes. This study aims to examine the relationship between OECD countries' success in the Olympic Games and their GDP shares. Accordingly, the success of OECD countries in the Olympic Games is associated with the number of medals. Therefore, the relationship between the number of medals won and GDP shares was investigated and the importance of the study was emphasized. In this context, GDP shares were taken as the independent variable and the number of medals obtained by the countries as the dependent variable. The findings were analyzed with correlation analysis at 95% confidence interval. According to the results of our study, it has been observed that countries with higher GDP shares have more Olympic success and accordingly, it has been concluded that there is a direct relationship between the two variables.

GİRİŞ

Olimpiyat oyunları, dünya çapındaki sporcuların katılımıyla düzenlenen büyük ölçekli bir spor etkinliğidir. Olimpiyat oyunlarında sporcular, çeşitli spor dallarında mücadele ederek ülkelerini temsil etme fırsatı bulmaktadır. Buna göre olimpiyat oyunları bir yandan sporcuların en üst düzeyde performans göstermelerine olanak tanırken diğer yandan sporun dostluk, barış ve uluslararası anlayışı teşvik etmesine olanak tanımaktadır.

Olimpiyat oyunlarında başarı, genellikle kazanılan madalya sayısı üzerinden ölçülmektedir. Her bir ülkeyi temsil eden sporcular altın, gümüş ve bronz olmak üzere üç farklı madalya kategorisinde yarışmaktadır. Ancak, olimpiyatlarda başarı sadece sporcuların kişisel başarıları ve madalya sayısıyla değil aynı zamanda fair-play ruhuna bağlılık, sporun ruhunu taşıma ve diğer sporcularla dostça rekabet etme gibi değerlere sahip olmalarıyla da ölçülmektedir (Şinoforoğlu, 2020). Olimpiyat başarısının demografik ve ekonomik belirleyicileri, son kırk yılda çeşitli alanlardan araştırmacılar ve analistler tarafından araştırılmıştır. Bunun için öncelikle her bir ülkenin olimpiyat madalya sayıları, hem açıklayıcı hem de öngörücü amaçlar çerçevesinde katılımcı ülkelerin siyasi, sosyal, ekonomik ve demografik göstergeleriyle birlikte kritik yönleriyle ilişkili olacak biçimde rutin olarak analiz edilmiştir (Bernard ve Busse, 2004; Vagenas ve Vlachokyriakou, 2012). Buna göre erken analizler, parametrik olmayan madalya endeksleri ile siyasi ve ekonomik sistemleri yansıtan seçilmiş ikiliklerle ilişkilendirilmişken, ilk tahmin modelleri ise toplam olimpiyat madalyaları, GSYİH payları, sosyalist ve sosyalist olmayan ekonomiler, arazi alanı ve nüfusa bağlı olarak farklılık gösteren değişkenlerle ilişkilendirilmiştir. Daha sonraki çalışmalarda ise nüfusun GSYİH'ya dayalı spesifikasyonları araştırılmıştır (Campbell ve ark., 2005; Rathke ve Woitek, 2008).

Bu çalışmada OECD ülkelerinin olimpiyat oyunlarındaki başarıları ile GSYİH payları arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır. Bunun için öncelikle OECD ülkelerinin olimpiyat oyunlarındaki başarıları madalya sayıları ile ilişkilendirilmiş sonrasında alınan madalya sayıları ile GSYİH payları arasındaki ilişki araştırılarak çalışmanın önemi ortaya konmuştur.

1. OECD Ülkeleri

OECD (Organisation for Economic Co-operation and Development), ekonomik iş birliği ve kalkınma alanında faaliyet gösteren uluslararası bir kuruluştur. 1961 yılında kurulan OECD'nin şu anda 38 üye ülkesi bulunmaktadır. Bu ülkeler gelişmiş ekonomileri, yüksek yaşam standartları ve ileri düzeyde sosyal hizmetleriyle bilinmektedir. OECD ülkeleri, dünya ekonomisinin büyük bir kısmını oluşturmakta olup uluslararası ticaret, yatırım ve kalkınma konularında önemli roller üstlenmektedir. Ayrıca bu ülkeler, ekonomik büyüme, istihdam, eğitim, çevre koruması ve sosyal refah gibi konularda diğer ülkelerle iş birliği yaparak ortak çözümler bulmaya çalışmaktadır (Corallo ve ark., 2014).

OECD ülkeleri arasında ekonomik ve sosyal göstergelerde büyük farklılıklar olabilmektedir. Örneğin, bazı ülkeler yüksek gelir seviyelerine sahipken bazıları daha düşük gelir seviyelerine sahiptir. Bu nedenle, OECD ülkeleri arasında yaşam standartları ve sosyal hizmetlerde farklı birtakım uygulamalar görülebilmektedir (Iram ve ark., 2020). OECD'nin temel amacı, üye ülkeler arasında ekonomik iş birliğini artırmak ve ülkelerin ekonomik kalkınmasını desteklemektir. Bu amaçla, OECD ülkeleri arasında politika deneyimlerinin paylaşılması, en iyi uygulamaların belirlenmesi ve ekonomik politikaların koordinasyonu gibi faaliyetler yürütülmektedir. Bu bağlamda OECD ülkeleri dünya ekonomisinde önemli bir role sahiptir olup uluslararası iş birliği ve kalkınma alanında önemli çalışmalar yapmaktadır. Ayrıca bu ülkeler, ekonomik büyüme ve sosyal refahı desteklemek için farklı birtakım politikalar üreterek çeşitli programlar uygulamaktadır (Edo ve ark., 2020; Macek, 2014).

2. OECD Ülkelerinde GSYİH

Gayri Safi Yurtiçi Hâsıla (GSYİH) bir ülkenin ekonomik büyüklüğünü ölçen önemli bir gösterge olmakla birlikte bir ülkede bir yıl içinde üretilen mal ve hizmetlerin toplam değerini temsil etmektedir. Bu değer, ülkenin ekonomik performansını değerlendirmek, büyüme eğilimini analiz etmek ve ekonomik politikaların etkinliğini ölçmek için kullanılmaktadır. GSYİH, genellikle nominal GSYİH ve reel GSYİH olmak üzere iki şekilde ölçülmektedir (Nurova, 2021). Nominal GSYİH, mevcut fiyatlarla hesaplanan GSYİH'yi ifade etmekle birlikte fiyatlar genel düzeyindeki değişiklikler dikkate alınmadan hesaplanmaktadır. Reel GSYİH ise sabit fiyatlarla hesaplanan GSYİH olup fiyatlar genel düzeyindeki değişiklikler dikkate alınarak hesaplanmaktadır. Bu sayede, reel GSYİH, ekonomik büyümenin gerçek seviyesini yansıtmaktadır. GSYİH'nın yanı sıra kişi başına düşen GSYİH payları da önemli bir göstergedir. Kişi başına düşen GSYİH, bir ülkedeki GSYİH'nın toplam nüfusa bölünmesiyle elde edilmekte olup kişi başına düşen gelir seviyesini göstermektedir (Thiry, 2015). Kişi başına düşen GSYİH, bir ülkenin refah düzeyini anlamak için kullanılmakla birlikte farklı ülkeler arasındaki ekonomik farklılıkları karşılaştırmak için de önemli bir ölçüt olarak kullanılmaktadır. Bu bağlamda GSYİH, bir ülkenin ekonomik büyüklüğünü ve performansını ölçen önemli bir gösterge olarak kabul edilmekte ve ekonomik analizlerde geniş bir biçimde kullanılmaktadır (Hou ve Geerlings, 2016; Pardi ve ark., 2015). Ekonomik özgürlüğün artması riskleri ve belirsizliği azaltmakta ve doğrudan yabancı yatırımın hedef ülkeye girmesine olanak sağlamaktadır. Buna göre ekonomik özgürlük, doğrudan yabancı yatırım yoluyla ekonomik ve ticari faaliyetlerin hacmini arttırmakta bunun yanı sıra ekonomik büyüme sürecini güçlendirerek devletin vergi gelirlerini artırarak GSYİH'yi etkilemektedir (Korkmaz ve Develi, 2012; Köstekçi, 2022).

OECD ülkelerinde GSYİH, genellikle kişi başına düşen GSYİH olarak ifade edilmekte ve ülkedeki toplam mal ve hizmet üretiminin, nüfusa bölünmesiyle elde edilmektedir. Bu bağlamda kişi başına düşen GSYİH, bir ülkenin ekonomik refahını ve yaşam standartlarını belirlemede önemli bir gösterge olarak kabul edilmektedir. OECD ülkeleri genellikle dünya genelinde yüksek GSYİH'ye sahip ülkeler olup sağlık, eğitim, altyapı ve sosyal hizmetler alanında vatandaşlarına daha geniş ayrıcalıklar sunabilmektedir (Clausing, 2007; Tran ve ark., 2022). Bu bağlamda OECD ülkelerinin ekonomik kalkınma, sosyal hizmetler ve insan refahı konularında önemli çalışmalar yaptıkları söylenebilir (Doğan ve ark., 2017).

3. OECD Ülkelerinin Olimpiyatlardaki Sportif Başarı Düzeyleri

OECD ülkelerinin olimpiyat oyunlarındaki sportif başarı düzeyleri, birçok faktöre bağlı olarak değişiklik göstermektedir. Bu değişiklikler arasında ülkedeki spor altyapısı, sporcu yetiştirme programları, sporculara verilen destek, spor kültürü, ekonomik güç ve ulusal spor politikaları gibi faktörler etkili olmaktadır (De Bosscher ve ark., 2016; Nessel ve Kościółek, 2022). Bu faktörlerin olimpiyat performansını nasıl etkileyebileceği ise maddeler hâlinde sıralanmıştır (Koenigstorfer ve Preuss, 2022; Maennig ve Vierhaus, 2019).

- Spor altyapısı ve yetiştirme programları: Ülkelerin sahip olduğu spor altyapısı ve sporcu yetiştirme programları, genellikle olimpiyatlardaki performansını etkilemekte olup daha gelişmiş altyapıya ve etkili yetiştirme programlarına sahip ülkeler daha başarılı sporcular yetiştirmektedir.
- Sporculara verilen destekler: Sporculara sağlanan maddi ve manevi destekler, sporcuların performansını olumlu yönde etkilemektedir. Daha fazla finansal destek ve daha iyi antrenman imkânlarına sahip olan sporcular, genellikle daha iyi performans sergilemektedir.
- Spor kültürü: Bir ülkenin spor kültürü, genellikle olimpiyatlardaki performansını etkilemektedir. Spora verilen değer, sporcuların motive olması ve yeteneklerini geliştirmesi açısından önemlidir.

- Ekonomik güç: Daha zengin ülkeler, genellikle spor alanında daha fazla yatırım yaparak sporcularına daha iyi olanaklar sunmaktadır. Bu olgu ise genellikle daha başarılı bir olimpiyat performansı ile sonuçlanmaktadır.
- Ulusal spor politikaları: Bir ülkenin ulusal spor politikaları, genellikle olimpiyat başarısına da etki etmektedir. Buna göre yapılan yatırımlar, sporcu yetiştirme programları ve sporcuya sunulan destekler doğrudan olimpiyat performansı üzerinde belirleyici olmaktadır.

OECD ülkelerinin olimpiyat performansları, ülkelerin sahip olduğu spor altyapısı, sporcu yetiştirme programları, sporculara sunulan destek, spor kültürü, ekonomik güç ve ulusal spor politikalarına bağlı olarak biçimlenmektedir (Van Bottenburg ve Wilterdinck, 2004). Bu bağlamda olimpiyat oyunlarındaki sportif performansı daha iyi olan OECD ülkelerinden birkaçı örneklendirilmiştir (Chappelet, 2019; Kufenko ve Geloso, 2021).

- Amerika Birleşik Devletleri (ABD): ABD, olimpiyat oyunlarında en çok madalya kazanan ülkeler arasında ilk sıralarda yer almaktadır. Kalabalık nüfus, gelişmiş spor altyapısı, sporcu yetiştirme programları ve yüksek ekonomik güç sayesinde sportif performans sağlamaktadır.
- Almanya: Almanya, Avrupa'da olimpiyat oyunlarında başarılı olan ülkeler arasında ilk sıralarda yer almaktadır. Güçlü spor altyapısı, geniş sporcu yetiştirme programları ve destekleyici ulusal spor politikaları sayesinde sporcularına önemli ayrıcalıklar sunmaktadır.
- Fransa: Fransa, genellikle çok yönlü sporcularıyla dikkat çeken bir ülke konumundadır. Fransız sporcuların atletizm, futbol, kayak, bisiklet ve yüzme gibi branşlarda sportif başarılar elde ettiği bilinmektedir.
- Japonya: Japonya, özellikle ev sahipliği yaptığı olimpiyat oyunlarında önemli başarılar elde etmiştir. Gelişmiş spor altyapısı, disiplinli sporcu yetiştirme programları ve ulusal spor kültürü sayesinde sporcuların performansı artmıştır.

Atıfta bulunulan ülkeler olimpiyat oyunlarında genellikle başarılı performanslar sergilenmiştir. Ancak, her olimpiyat oyunları döneminde anılan ülkelerin başarı düzeyleri değişiklik gösterebilmektedir. Bu nedenle ülkelerin olimpiyat oyunlarında gösterdikleri performansların her bir olimpiyat dönemi için ayrı ayrı değerlendirilmesi gerekmektedir.

4. Metodoloji ve Ampirik Analiz

Bu çalışmada GSYİH düzeyinin olimpiyatlardaki sportif başarı üzerindeki etkisi OECD ülkeleri için yıllık veriler kullanılarak 2020 dönemi için incelenmiştir. Bu kapsamda bağımsız değişken olarak GSYİH, bağımlı değişken olarak ise ülkelerin elde etmiş oldukları madalya sayıları baz alınmıştır. İlişkiler ise SPSS 22 paket istatistik programında korelasyon analizi ile incelenmiş ve güven aralığı %95 olarak kabul edilmiştir.

5. OECD Ülkelerinin Olimpiyatlardaki Sportif Başarı Düzeyleri ve GSYİH Arasındaki İlişkinin Değerlendirilmesi

Tablo 1: OECD Ülkelerinin 2020 Yılı Nominal GYSİH Düzeyleri

Ülkeler	GSYİH (Milyon \$)	Kişi Başına GSYİH (\$)
Amerika Birleşik Devletleri	20.893.746	48.106
Japonya	5.057.759	45.028
Almanya	3.846.414	43.560
Birleşik Krallık	2.764.198	13.232
Fransa	2.630.318	22.911
İtalya	1.888.709	61.477
Kanada	1.644.037	23.106
Güney Kore	1.637.896	48.685
Avustralya	1.423.473	38.959
İspanya	1.281.485	45.909
Meksika	1.073.439	18.117
Türkiye	999.879	16.129
Hollanda	913.865	63.644

İsviçre	752.248	86.251
Polonya	596.618	31.238
İsveç	541.064	39.990
Belçika	521.861	31.947
Avusturya	433.258	17.871
İrlanda	425.889	20.772
İsrail	407.101	117.182
Norveç	362.522	8.326
Danimarka	356.085	53.334
Kolombiya	275.347	5.006
Finlandiya	269.751	43.972
Şili	252.940	66.871
Çek Cumhuriyeti	245.349	19.264
Portekiz	228.539	25.777
Yeni Zelanda	212.044	27.409
Yunanistan	188.835	53.575
Macaristan	155.808	86.919
Slovakya	105.173	8.538
Lüksemburg	73.353	40.718
Kosta Rika	61.521	63.123
Litvanya	56.547	5.333
Slovenya	53.590	12.077
Letonya	33.707	47.934
Estonya	30.650	15.764
İzlanda	21.718	22.413

Kaynak: (WEOD, 2022).

Tablo 1’de OECD ülkelerinin toplam GSYİH payları ve kişi başına düşen GSYİH payları paylaşılmıştır. Toplam GSYİH düzeyi en yüksek ülkeler ABD, Almanya, Japonya ve Birleşik Krallık iken kişi başına nominal GSYİH payları en yüksek ülkeler sırasıyla İsrail, Macaristan ve İsviçre’dir.

Tablo 2: OECD Ülkelerinin 1896-2020 Dönemlerindeki Toplam Madalya Sayısı

Ülkeler	Altın	Gümüş	Bronz	Toplam
Amerika Birleşik Devletleri	1061	836	738	2635
Almanya	438	455	490	1383
Birleşik Krallık	285	316	315	916
Fransa	222	253	274	749
İtalya	216	188	213	617
Avustralya	167	174	212	553
Macaristan	181	154	176	511
İsveç	148	176	179	503
Japonya	169	150	178	497
Kanada	71	108	147	326
Hollanda	95	104	122	321
Finlandiya	101	85	119	305
Polonya	72	89	137	298
Güney Kore	96	91	100	287
Danimarka	48	78	79	205
İsviçre	53	79	73	205
İspanya	48	72	47	167
Norveç	60	51	49	160
Belçika	43	54	58	155
Yeni Zelanda	54	33	53	140
Yunanistan	35	44	41	120
Türkiye	41	26	37	104
Avusturya	19	34	41	94
Meksika	13	24	36	73
Çek Cumhuriyeti	19	21	27	67
Estonya	10	9	17	36
İrlanda	11	10	14	35
Kolombiya	5	13	15	33
Slovakya	10	14	8	32
Slovenya	8	9	11	28
Portekiz	5	9	14	28
Litvanya	6	7	13	26

Letonya	4	11	6	21
Şili	2	7	4	13
İsrail	3	1	9	13
İzlanda	0	2	2	4
Kosta Rika	1	1	2	4
Lüksemburg	1	1	0	2

Kaynak: (Anonim, 2024).

Düzenlenen son olimpiyatlara kadar toplam madalya sayısı en yüksek olan ülkelerin sırasıyla ABD, Almanya ve Birleşik Krallık olduğu Tablo 2'den anlaşılmaktadır. Tablo 1 ve 2'de görüldüğü üzere analiz değişkenlerinin elde edilmesinin ardından aradaki ilişkinin belirlenmesi için korelasyon ve regresyon analizleri gerçekleştirilmiş ve sonuçlar aşağıda sıralanmıştır.

Tablo 3: OECD Ülkelerinin Toplam GSYİH Payları ile Madalya Sayıları Arasındaki İlişki

Korelasyon Analizi		Toplam Madalya	GSYİH
Toplam Madalya	Pearson Correlation	1	,597**
	Sig. (2-tailed)		,000
	N	38	38
		Altın	GSYİH
Altın	Pearson Correlation	1	,631**
	Sig. (2-tailed)		,000
	N	38	38
		Gümüş	GSYİH
Gümüş	Pearson Correlation	1	,592**
	Sig. (2-tailed)		,000
	N	38	38
		Bronz	GSYİH
Bronz	Pearson Correlation	1	,547**
	Sig. (2-tailed)		,000
	N	38	38

Tablo 3'te yer alan korelasyon analizine göre OECD ülkelerinin GSYİH payları ile toplam altın, gümüş ve bronz madalya sayıları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ($p < 0,05$). Madalya sayılarının tamamı ile GSYİH payları arasında 0,597 oranında bir ilişkinin olduğu bu değer de pozitif yönlü ve orta düzeyli bir ilişki olduğu ortaya konulmuştur.

Tablo 4: OECD Ülkelerinin Kişi Başına Düşen GSYİH Payları ile Madalya Sayıları Arasındaki İlişkiye Dair Korelasyon Analizi

Korelasyon Analizi		Toplam Madalya	KB-GSYİH
Toplam Madalya	Pearson Correlation	1	,181**
	Sig. (2-tailed)		,000
	N	38	38
		Altın	KB-GSYİH
Altın	Pearson Correlation	1	,179**
	Sig. (2-tailed)		,000
	N	38	38
		Gümüş	KB-GSYİH
Gümüş	Pearson Correlation	1	,188**
	Sig. (2-tailed)		,000
	N	38	38
		Bronz	KB-GSYİH
Bronz	Pearson Correlation	1	,174**
	Sig. (2-tailed)		,000
	N	38	38

Tablo 4'te yer alan korelasyon analizine göre kişi başına düşen GSYİH ile madalya sayıları arasında yine istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunduğu görülmektedir ($p < 0,05$). Toplam GSYİH ve madalya kategorileri arasındaki ilişki incelendiğinde 0.179 oranında bir ilişki olduğu bu nedenler değişkenler arasındaki ilişkinin zayıf ve pozitif yönlü olduğu görülmektedir.

Tablo 5: OECD Ülkelerinin Toplam GSYİH ve Kişi Başına Düşen GSYİH Paylarının Toplam Madalya Sayıları Üzerindeki Etkisine Dair Regresyon Analizi

Model		df	Beta	R	R ²	F	Sig.
GSYİH	Regression	1					
	Residual	36	,597	,597	,357	19,959	,000 ^b
	Total	37					
KB-GSYİH	Regression	1					
	Residual	36	,181	,181	,033	1,226	,276 ^b
	Total	37					

Tablo 5'te yer alan regresyon analizi sonuçlarına göre GSYİH paylarının toplam madalya sayıları üzerinde anlamlı bir etkiye sahip olduğu ($p < 0,05$), kişi başına düşen GSYİH paylarının ise madalya sayıları üzerinde anlamlı bir etkisinin bulunmadığı ($p > 0,05$) anlaşılmaktadır. Regresyon katsayılarının ise GSYİH'nın toplam madalya sayısını %35,7 oranında etkilemekte olduğu görülmüştür. Kişi başına düşen GSYİH oranının toplam madalya sayısına etkisinin 0.033 oranında olduğu ve madalya sayısına etkisinin oldukça az olduğu analiz edilmiştir.

TARTIŞMA VE SONUÇ

GSYİH payları bir ülkenin ekonomik büyüklüğünü ve refah düzeyini yansıtan önemli bir göstergedir. Daha yüksek GSYİH'ye sahip olan ülkeler genellikle daha fazla spor altyapısına, eğitim imkânlarına ve sporcu destek programlarına sahiptir. Bu nedenle, kişi başına düşen GSYİH ile spor altyapısı ve sporcu yetiştirme kapasitesi arasında anlamlı bir ilişki olması kuvvetle muhtemeldir. Diğer yandan, olimpiyat oyunlarındaki sportif başarılar, ülkelerin spor altyapısı, eğitim sistemleri, sporcu geliştirme programları, spor kültürü ve sporcuların motivasyonu gibi faktörelere bağlı olarak biçimlenmektedir. Daha yüksek gelire sahip ülkeler genellikle sporcularına daha iyi olanaklar sunarken daha düşük gelire sahip ülkelerin bu konuda daha sınırlı olanaklar sunmaktadır. Ancak, sportif başarılar sadece ekonomik faktörlere bağlı olmamakla birlikte sporcu yeteneği, antrenman kalitesi ve ulusal spor politikalarına da bağlı olmaktadır. Bu nedenle, kişi başına düşen GSYİH payları ile olimpiyat oyunlarındaki sportif başarılar arasında doğrudan bir nedensellik ilişkisi kurmak mümkün olmasa da aradaki ilişkiyi incelemek mümkündür. Ayrıca genel olarak daha yüksek gelire sahip ülkelerin daha fazla sportif başarı elde etme olasılığı da bulunmaktadır.

Elde edilen sonuçlar OECD ülkelerinin GSYİH payları ile toplam, altın, gümüş ve bronz madalya sayıları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunduğunu ($p < 0,05$) göstermektedir. Dolayısıyla daha yüksek GSYİH'ye sahip ülkelerin genellikle daha fazla madalya kazanma eğiliminde olduğu anlaşılmaktadır. Çünkü yüksek gelir seviyesi spor altyapısını geliştirmeye ve sporcuları daha iyi koşullarda yetiştirmeye olanak tanımaktadır. Ancak ekonomik gelişmişlik düzeyleri daha düşük olan ülkelerin de olimpiyatlarda başarılar elde edebileceklerini göz önünde bulundurmak gerekmektedir. Bunun nedeni ise bu ülkelerin bazı sporlarda avantajlı olmaları, sporcularına yeterli desteği sunmaları ya da belirli bir spora olan tutkuları olabilmektedir. Oyeyinka (2007), olimpiyat oyunlarına katılımı ve oyunlardaki

başarının belirleyicilerini incelediği araştırmasında ülke düzeyinde bir inceleme yapmıştır. Araştırma sonuçlarına göre ekonomik faktörlerin olimpiyat oyunlarına katılımı arttırdığı ve başarı üzerinde önemli bir belirleyici olduğunu göstermiştir. Bunun yanı sıra siyasi istikrarsızlık, etnik savaşlar ve soykırım faktörlerinin de oyunlara katılan ülkeler için caydırıcı rol oynadığı tespitinde bulunulmuştur. Bir başka çalışmada yine olimpiyat oyunlarındaki madalyaların ana belirleyiciliği üzerinde durularak ekonomik kalkınma faktörleri incelenmiş ve araştırmanın sonucunda kişi başına düşen GSYİH payları, nüfus ve yapılan bağışların kazanılan madalya sayısı üzerinde belirleyici olduğu belirlenmiştir (Andreff, 2013). Bu çalışmada da toplam GSYİH’de olduğu gibi kişi başına düşen GSYİH ile madalya sayıları arasındaki ilişkinin anlamlı olduğu görülmüştür. Bir diğer bulgu da ise GSYİH’nin toplam madalya sayıları üzerinde anlamlı bir etkiye sahip olduğu sonucuna ulaşılmışken kişi başına düşen GSYİH paylarının madalya sayıları üzerinde anlamlı bir etkiye sahip olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Dolayısıyla, kişi başına düşen GSYİH’nin yüksek olması, ilgili ülkelerdeki sporcuların daha iyi koşullarda yetişmesine olanak sağlayabilir. Ancak bu her zaman olimpiyatlardaki performansı doğrudan yansıtmayacak bir gösterge olarak kullanılamaz. Emrich ve ark., (2012), sportif başarıların belirleyicilerini olimpiyat oyunları özelinde inceleyerek kişi başına düşen GSYİH’nin sportif başarılar üzerindeki etkilerini analiz etmiştir. Olimpiyat oyunları ile ilgili olarak, en güçlü belirleyicinin nüfus olduğunu, kişi başına düşen GSYİH’nin da sportif başarının önemli bir göstergesi olduğunu belirlemiştir. Bir başka çalışmada ise yine ulusal olimpiyat başarısı incelenmiş ve olimpiyat oyunlarındaki başarıda sosyo-ekonomik belirleyicilerin rolleri araştırılmıştır. Buna göre kişi başına düşen GSYİH’nin ulusal spor pazarının büyüklüğü üzerinde etkili olduğu görülmüştür. Daha büyük bir spor pazarının, sporcuların sponsorluk sözleşmelerinden elde ettiği geliri ve medyanın ilgisinden elde ettiği faydayı (itibar, sosyal statü) arttıracak anlaşılmalıdır (Pierdzioch ve Emrich, 2013). Bir başka çalışmada ise GSYİH payları, nüfus, devletin yönetim şekli ve sportif faaliyetlere ev sahipliği yapma gibi faktörlerin kazanılan madalya sayısı ve ölçülen sportif başarı üzerinde pozitif yönlü bir ilişki oluşturduğunu göstermiştir (Buts ve ark, 2013). Görüldüğü üzere literatürde yer alan çalışmalar birbirini destekleyecek biçimde sıralanmaktadır.

Sonuç olarak olimpiyatlarda kazanılan madalya sayıları ile GSYİH payları ve kişi başına düşen GSYİH payları arasında doğrudan bir ilişki bulunduğu görülmüştür. Buna göre sportif başarı ve ekonomik göstergeler arasındaki ilişki karmaşık olmakla birlikte farklı faktörlere bağlı olarak değişkenlik göstermektedir. Bu nedenle konuya ilişkin daha kapsamlı araştırmalar yapılması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

KAYNAKÇA

- Andreff, W. (2013), “Economic Development As Major Determinant of Olympic Medal Wins: Predicting Performances of Russian and Chinese Teams at Sochi Games”. *International Journal of Economic Policy in Emerging Economies*, C.6, S.4, 314-340.
- Anonim, (2024). Statista- All-Time Medal Count at the Summer Olympics By Country and Color From 1896 To 2020, https://www.statista.com/statistics/1101719/summer-olympics-all-time-medal-list-since-1892/?fbclid=IwAR2oGYJFZcJSfIS-Gv9SerSzhg434yIbDyT_se6mdg2PKIKrvkh-HpGZJnY15.03.2024
- Bernard, A. B., & Busse, M. R. (2004), “Who wins the Olympic Games: Economic Resources and Medal Totals. *Review of Economics and Statistics*, C.86, S.1, 413-417.
- Buts, C., Bois, C. D., Heyndels, B., & Jegers, M. (2013), “Socioeconomic Determinants of Success at the Summer Paralympics. *Journal of Sports Economics*, C.14, S.2, 133-147.
- Campbell, L. M., Mixon Jr, F. G., & Sawyer, W. C. (2005), “Property Rights and Olympic Success: an Extension. *Atlantic Economic Journal*, C.33, S.2, 243-245.
- Chappelet, J. L. (2019), “Beyond Legacy: Assessing Olympic Games Performance”. *Journal of Global Sport Management*, C.4, S.3, 236-256.
- Clausing, K. A. (2007). Corporate Tax Revenues in OECD Countries. *International Tax and Public Finance*, S.14, 115-133.

- Corallo, A. N., Croxford, R., Goodman, D. C., Bryan, E. L., Srivastava, D., & Stukel, T. A. (2014), "A Systematic Review of Medical Practice Variation in OECD Countries". *Health Policy*, C.114, S.1, 5-14.
- De Bosscher, V., Shibli, S., Westerbeek, H., & Van Bottenburg, M. (2016), "Convergence and Divergence of Elite Sport Policies: Is There a One-Size-Fits-All Model To Develop International Sporting Success?". *Journal of Global Sport Management*, C.1, S.3-4, 70-89.
- Doğan, E., Seker, F., & Bulbul, S. (2017), "Investigating the Impacts of Energy Consumption, Real GDP, Tourism and Trade on CO2 Emissions by Accounting for Cross-Sectional Dependence: A Panel Study of OECD Countries". *Current Issues in Tourism*, C.20, S.16, 1701-1719.
- Edo, A., Ragot, L., Rapoport, H., Sardoschau, S., Steinmayr, A., & Sweetman, A. (2020), "An Introduction to the Economics of Immigration in OECD Countries". *Canadian Journal of Economics/Revue Canadienne D'économie*, C.53, S.4, 1365-1403.
- Emrich, E., Klein, M., Pitsch, W., & Pierdzioch, C. (2012), "On the Determinants of Sporting Success—A Note on the Olympic Games. *Economics Bulletin*, C.32, S.3, 1890-1901.
- Hou, L., & Geerlings, H. (2016), "Dynamics In Sustainable Port and Hinterland Operations: A Conceptual Framework and Simulation of Sustainability Measures and Their Effectiveness, Based on an Application to the Port of Shanghai". *Journal of Cleaner Production*, S.135, 449-456.
- Iram, R., Zhang, J., Erdogan, S., Abbas, Q., & Mohsin, M. (2020), "Economics of Energy and Environmental Efficiency: Evidence From OECD Countries". *Environmental Science and Pollution Research*, S.27, 3858-3870.
- Koenigstorfer, J., & Preuss, H. (2022), "Olympic Games-Related Values and Host Country Residents' Pre-Event Evaluations In the Run-up to the 2016 Olympic Games". *Journal of Global Sport Management*, C.7, S.4, 569-594.
- Korkmaz, Ö., ve Develi, A. (2012), "Türkiye'de Birincil Enerji Kullanımı, Üretimi ve Gayri Safi Yurt İçi Hasıla (GSYİH) Arasındaki İlişki". *Dokuz Eylül Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, C.27, S.2, 1-25.
- Köstekçi, A. (2022), "Ekonomik Özgürlüğün Doğrudan Yabancı Yatırımlar, Gayri Safi Yurtiçi Hasıla ve Vergi Gelirleri Üzerindeki Etkisi: OECD Ülkelerinden Kanıtlar. *Süleyman Demirel Üniversitesi Vizyoner Dergisi*, C.13, S.33, 87-109.
- Kufenko, V., & Geloso, V. (2021), "Who are the Champions? Inequality, Economic Freedom and the Olympics". *Journal of Institutional Economics*, C.17, S.3, 411-427.
- Macek, R. (2014), "The Impact of Taxation on Economic Growth: Case Study of OECD Countries". *Review of Economic Perspectives*, C.14, S.4, 309-328.
- Maennig, W., & Vierhaus, C. (2019), "Which Countries Bid for the Olympic Games? The Role of Economic, Political, Social, and Sports Determinants". *International Journal of Sport Finance*, C.14, S.2, 110-129.
- Nessel, K., & Kościółek, S. (2022), "The Total Sporting Arms Race: Benchmarking the Efficiency of Public Expenditure on Sports In EU Countries". *European Sport Management Quarterly*, C.22, S.6, 833-855.
- Nurova, G. (2021), "Conceptual Framework for Factors Affecting the Feasibility of the Isi". *Proceeding of International Conference on Research Innovation In Multidisciplinary Sciences*, C.8, S.8, 276-280.
- Oyeyinka, O. (2007), "The Determinants of Participation and Success At Olympic Games: A Cross-Country Analysis". *Carroll Round Proceedings*, S.2, 156-180.
- Pardi, F., Salleh, A. M., & Nawi, A. S. (2015), "A Conceptual Framework on Adjusted Net Saving Rate As The Indicator for Measuring Sustainable Development In Malaysia". *Journal of Technology Management and Business*, C.2, S.2, 1-10.
- Pierdzioch, C., & Emrich, E. (2013), "A Note on Corruption and National Olympic Success". *Atlantic Economic Journal*, S.41, 405-411.
- Rathke, A., & Woitek, U. (2008), "Economics and the Summer Olympics: An Efficiency Analysis". *Journal of Sports Economics*, C.9, S.5, 520-537.
- Şinoforoğlu, T. (2020), "Türkiye'nin Erken Dönem Olimpizm Serüveni ve Ay-Yıldız'ın Olimpiyat Oyunları'nda İlk Resmi Temsili (1896-1921)". *Sporometre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, C.18, S. (Spor Tarihi Özel Sayı), 21-55.
- Thiry, G. (2015), "Beyond GDP: Conceptual Grounds of Quantification. The Case of The Index of Economic Well-Being (IEWB)". *Social Indicators Research*, S.121, 313-343.

- Tran, B. L., Chen, C. C., & Tseng, W. C. (2022), "Causality Between Energy Consumption and Economic Growth In the Presence of GDP Threshold Effect: Evidence From OECD Countries". *Energy*, C.251, 123902.
- Vagenas, G., & Vlachokyriakou, E. (2012), "Olympic Medals and Demo-Economic Factors: Novel Predictors, the Ex-Host Effect, the Exact Role of Team Size, and the "Population-GDP" Model Revisited". *Sport Management Review*, C.15, S.2, 211-217.
- Van Bottenburg, M., & Wilterdinck, N. (2004, August), "Globalization, Inequality and Olympic Sports Successes". *In Pre-Olympic Congress*, 1-24.
- WEOD, (2022), World Economic Outlook Database- International GDP, <https://www.imf.org/en/Publications/SPROLLS/world-economic-outlook-databases#sort=%40imfdate%20descending> 15.03.2024